

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7Co/158/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1117228878
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Adela Unčovská
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1117228878.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Adely Unčovskej a členov senátu JUDr. Ayše Pružinec Eren, v právnej veci žalobcu: M. D. D., P. XX.XX.XXXX, Y. A. XX, L., zastúpeného: JUDr. Alica Petrovská Homzová, advokátka, so sídlom Moyzesova 46, Košice proti žalovanému: Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky, so sídlom Hlboká cesta 2, Bratislava, o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 15.1.2020, č.k. 15C/43/2017-87, jednomyselne, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie sa p o t v r d z u j e.

Žalovanému sa proti žalobcovi nepriznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhala voči žalovanému zaplata sumy 8 500 eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia (výrok I.). Žalovanému nepriznal náhradu trov konania (výrok II.).

2. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil § 524 ods. 1, 2, § 526 ods. 1, § 451 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 103, § 107 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) a vecne tým, že z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu (Rusínska obroda) uzavrel so žalovaným dňa 24.9.2013 zmluvu o poskytnutí dotácie vo výške 8 500 eur na financovanie projektu, ktoré financie žalovaný žalobcovi poskytol, avšak žiadosťou zo dňa 22.4.2014 požiadal právneho predchodcu žalobcu o ich vrátenie z dôvodu, že dotácia nebola použitá v zmysle podmienok uvedených v zmluve. Zároveň bolo z vykonaného dokazovania zrejmé, že právny predchodca žalobcu uhradil dňa 9.12.2014 žalovanému sumu 8 500 eur. Následne rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 13.11.2015, sp.zn. 21C/279/2015 vo veci náhrady škody požadovanej právnym predchodcom žalobcu (Rusínska obroda) voči svojmu štatutárnemu zástupcovi bola žaloba zamietnutá z dôvodu, že ministerstvo nemalo nárok na vrátenie dotácie od Rusínskej obrody, pretože projekt bol v súlade so zmluvou. V konaní zároveň nebolo sporné, že zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 31.10.2015 Rusínska obroda (právny predchodca žalobcu) postúpil žalobcovi pohľadávku vo výške 8 500 eur, ktorú evidoval voči žalovanému, ktorej právny základ tvorila zmluva o poskytnutí dotácie, na vrátenie ktorej nebol právny dôvod, pričom postúpenie pohľadávky bolo žalovanému oznámené listom zo dňa 30.10.2015. Súd prvej inštancie v súvislosti s námietkou premlčania vznesenou žalovaným konštatoval, že v konaní bol sporný začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia a zároveň uviedol, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby nie je relevantné, kedy oprávnený z rozhodných skutočností dospel k právnemu záveru o tom, že mu nárok vznikol, rozhodujúce sú skutkové, nie právne okolnosti. V prejednávanej veci vyslovil, že právny predchodca žalobcu tvrdil, že nárok na vrátenie dotácie nebol nikdy daný, nakoľko nevyplýva z

ustanovení zmluvy, pričom rozhodnutím súdu získal iba vedomosť o právnom posúdení veci, čo však nemožno stotožniť s dozvedením sa o rozhodujúcich skutkových okolnostiach pre účely zistenia vzniku bezdôvodného obohatenia. Na základe uvedených skutočností uzavrel, že subjektívna lehota na vydanie prípadného bezdôvodného obohatenia začala plynúť zaplatením príslušnej splátky. Keďže posledná splátka bola zaplatená dňa 9.12.2014, subjektívna dvojročná premlčacia doba uplynula najneskôr dňa 10.12.2016. S prihliadnutím na skutočnosť, že žaloba bola podaná na súd dňa 29.11.2017, súd prvej inštancie dospel k záveru, že sa tak stalo po uplynutí premlčacej doby. Zároveň poukázal na čl. I Zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30.10.2015, v ktorom je uvedené, že podľa žalobcu neexistoval žiadny zákonný ani zmluvný dôvod na vrátenie poskytnutej dotácie vo výške 8 500 eur, z čoho súd prvej inštancie vyvodil, že najneskôr už v čase uzatvorenia Zmluvy o postúpení pohľadávky žalobca tvrdil, že celá dotácia bola vrátená neoprávnené. Ak by teda pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby bol rozhodný dátum uzavretia Zmluvy o postúpení pohľadávky, aj v tomto prípade by žalobcom uplatnený nárok bol premlčaný. Súd prvej inštancie nad rámec uviedol, že má za preukázané, že rozsudkom Okresného súdu Humenné zo dňa 13.11.2015, sp.zn. 21C/279/2015 ani Zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 30.10.2015 nedošlo k získaniu bezdôvodného obohatenia žalovaným, ani k dodatočnému odpadnutiu právneho dôvodu, ktorý by existoval v čase plnenia. Uzavrel, že v konaní nebolo preukázané, že by žalovaný požadoval od právneho predchodcu žalobcu vrátenie dotácie neoprávnené, resp. že by dôvod tohto plnenia následne odpadol, a teda, že by mu vznikol dôvodný nárok na vrátenie bezdôvodného obohatenia. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), žalovanému však nárok na náhradu trov konania nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

3. Proti rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), e), f) a h) C.s.p. súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s právnou argumentáciou žalobcu, týkajúcou sa určenia okamihu počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na vydanie bezdôvodného obohatenia. S poukazom na znenie § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka mal za to, že právne relevantným musí dozvedenie sa oprávneného, že nejaký nárok vôbec má, čo nie je totožné s rýdzo skutkovou vedomosťou o rozsahu bezdôvodného obohatenia, ale vyžaduje si aj určité presvedčenie oprávneného o existencii jeho nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia obsahujúce aj istý prvok právnej kvalifikácie, keďže oddeliť vedomosť o bezdôvodnom obohatení od znalosti právnych predpisov v tomto konkrétnom prípade nie je možné. Poukázal na to, že oprávnený vždy vie komu a čo plní, preto pripúšťajúc výklad, že na začatie plynutia subjektívnej lehoty je potrebná vedomosť iba skutkových okolností (o tom aký je rozsah bezdôvodného obohatenia a kto je obohateným), by znamenal obsolétosť ustanovení o subjektívnej premlčacej dobe pri týchto nárokoch na vydanie bezdôvodného obohatenia, keďže by znamenal stotožnenie počiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby s objektívnou. V dôsledku nevysporiadania sa s uvedenou argumentáciou považoval napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, zároveň súd prvej inštancie uvedenú otázku nesprávne právne posúdil. Odvolateľ zároveň namietal nevykonanie dôkazov predložených žalobcom na pojednávaní dňa 15.1.2020, ktorý vadný postup sa prejavil v nesprávnosti napadnutého rozsudku (vzhľadom na povahu týchto dôkazov a ich známosť druhej strane). Poukázal na to, že predmetnými dôkazmi mala byť preukázaná existencia a trvanie mediácie, ktoré skutočnosti majú vplyv pre koniec plynutia premlčacích dôb na vydanie bezdôvodného obohatenia. Pokiaľ ide o samotnú Zmluvu o poskytnutí dotácie, namietal, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal s argumentáciou žalobcu, v zmysle ktorej pochybnosti v texte zmluvy sa pričítajú na ťarchu toho, kto text zmluvy navrhol a na rozdiel od iných menej závažných skutočností v zmluve uvedených, nebolo do zmluvy nepochybne a jednoznačne zakotvené ustanovenie o tom, že vyúčtovanie malo byť žalovanému zaslané v uvedenej lehote, hoci malo znamenať závažné dôsledky (vrátenie dotácie). Uvedené má za následok nesprávny záver súdu o skutočnej vôli účastníkov zmluvy o poskytnutí dotácie. Za nepreskúmateľnú považoval aj argumentáciu súdu ohľadom oprávnenosti žalobného nároku, keď rozlišuje medzi dvomi dôvodmi vrátenia dotácie, hoci následne uviedol, že dôvodom na posúdenie dotácie bolo oneskorené vyúčtovanie dotácie. Na základe uvedeného žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie alebo aby napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu vyjadril podaním zo dňa 11.6.2020, v ktorom uviedol, že argumentáciu žalobcu ohľadom začiatku plynutia premlčacej doby považuje za vnútorne nekoherentnú. Poukázal na to, že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci deň, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil, t.j. keď skutočne zistí skutkové okolnosti, na základe ktorých môže podať žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia, teda nadobudne vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Mal za to, že dvojročná subjektívna premlčacia doba začala plynúť okamihom zaplatenia tej ktorej splátky, nakoľko už v tomto okamihu boli právnenému predchodcovi preukázateľne známe všetky skutkové okolnosti potrebné na podanie žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Zároveň uviedol, že to kedy sa právny predchodca žalobcu dozvedel ako jeho nárok z týchto skutkových okolností možno právne kvalifikovať, nie je pri posudzovaní okamihu začatia plynutia premlčacej doby vôbec relevantné. Vo vzťahu k ďalšiemu obsahu odvolania uviedol, že je nezrozumiteľné, resp. nemajú právny význam. Na základe uvedeného žiadal, napadnutý rozsudok potvrdiť.

5. Žalobca reagoval podaním zo dňa 6.11.2020, v ktorom uviedol, že žalovaný sa vo svojom vyjadrení obmedzil iba na jednoduché opakovanie argumentov z prvoinštančného konania bez akejkoľvek ich konfrontácie s argumentami žalobcu. Obranu žalovaného považoval za účelovú, s tým, že argumentácia žalobcu uvedená v odvolaní je riadne zrozumiteľná.

6. Žalovaný v podaní zo dňa 25.1.2023 konštatoval, že jeho argumentácia ohľadom začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby sa opiera o viaceré súdne rozhodnutia v obdobných veciach. V ďalšom obsahu vyjadrenia zopakoval svoju predchádzajúcu argumentáciu.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a § 378 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p.), keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je podané dôvodne.

8. V prejednávanej veci z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca sa domáhal voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že dotáciu vo výške 8 500 eur, ktorá bola právnenému predchodcovi žalobcu (Rusínska obroda) poskytnutá žalovaným, nebol povinný žalovanému vrátiť, a to s poukazom na právne závery vyslovené v rozsudku Okresného súdu Humenné zo dňa 13.11.2015, sp.zn. 21C/279/2015. V predmetnom súdnom konaní si právny predchodca žalobcu uplatnil voči svojmu štatutárnemu zástupcovi nárok na náhradu škody spôsobenú v dôsledku pochybenia štatutárneho zástupcu oneskoreným vyúčtovaním poskytnutej dotácie. Súd prejednávajúci danú vec vyslovil, že ministerstvo (žalovaný) nemalo nárok na vrátenie dotácie, pretože projekt bol v súlade so zmluvou žalobcom ako prijímateľom splnený a vyúčtovanie urobené. Poskytnutá dotácia bola zo strany právneho predchodcu žalobcu vrátená žalovanému v splátkach, pričom dotácia bola v plnej výške splatená dňa 31.12.2014.

9. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

10. Podľa § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

11. V súvislosti s posúdením námietky premlčania uplatňovaného nároku vznesenou žalovaným, odvolací súd konštatuje (v súlade so záverom súdu prvej inštancie), že pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, kedy sa oprávnený dozvedel o skutkových okolnostiach, z ktorých možno vyvodiť vznik bezdôvodného obohatenia a to, kto sa na jeho úkor obohatil, pričom o vzniku bezdôvodného obohatenia sa oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že musí ísť o skutkové, nie právne okolnosti.

12. Odvolací súd sa nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že subjektívna lehota na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť zaplatením príslušnej splátky vrátenej dotácie. Uvedený záver totiž nevyplýva z výsledkov vykonaného dokazovania, keďže z nijakého dôkazu nevyplývalo, že žalobca (jeho právny predchodca) sa o skutkových okolnostiach, z ktorých vyvodil vznik bezdôvodného obohatenia, dozvedel práve zaplatením príslušnej splátky (vrátenej dotácie). Stotožnil sa však so záverom prvoinštančného súdu, že žalobca sa najneskôr v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 30.10.2015 (medzi právnym predchodcom žalobcu a žalobcom) dozvedel o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Odvolací súd poukazuje na znenie zmluvy o postúpení pohľadávky (čl. I, bod 1.1), v zmysle ktorého právny predchodca žalobcu vyhlásil, že na vrátenie poskytnutej dotácie (ktorá bola vrátená v sume 8 500 eur) neexistoval žiaden zákonný a ani zmluvný dôvod. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalobca, resp. jeho právny predchodca si bol najneskôr uzavretím zmluvy o postúpení pohľadávky vedomý, že prostriedky v sume 8 500 eur nebol povinný vrátiť žalovanému (mal vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a osobe obohateného). Na uvedenom závere nič nemení ani neskoršie vydanie rozhodnutia vo veci náhrady škody, na základe ktorého mohol žalobca získať vedomosť o právnych okolnostiach svojho nároku. Napriek vyššie uvedenému záveru odvolacieho súdu je potrebné konštatovať, že posúdenie uplatneného nároku ako premlčaného bolo vykonané súdom prvej inštancie správne.

13. Vo vzťahu k námietke odvolateľa týkajúcej sa nevykonania ním navrhnutých dôkazov, odvolací súd upriamuje pozornosť na ust. § 153 C.s.p., ktorý aplikoval súd prvej inštancie v prejednávanej veci. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalovaný už pri svojom prvom vyjadrení k žalobe (zo dňa 4.9.2018) namietol premlčanie žalobcom uplatneného nároku, ku ktorému sa mal možnosť žalobca vyjadriť, a to na základe výzvy súdu urobenej formou uznesenia (zo dňa 28.11.2018). V predmetnom uznesení súd prvej inštancie vyzval žalobcu, aby sa v lehote 15 dní od doručenia uznesenia vyjadril k vyjadreniu žalovaného, uviedol ďalšie skutočnosti a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení a zároveň ho poučil, že na neskor predložené a označené skutočnosti a dôkazy nemusí prihliadnuť. Žalobca sa v zmysle výzvy a v stanovenej lehote nevyjadril ani neoznačil (nepredložil) žiadne dôkazy. Podľa názoru odvolacieho súdu bol procesný postup prvoinštančného súdu v súlade s ust. § 153 C.s.p., keď neprihliadol na dôkazy predložené žalobcom na pojednávaní dňa 15.1.2020. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že žalobca mal dostatok priestoru na uplatnenie prostriedkov procesného útoku, tieto však neuplatnil včas, pričom nejde o prostriedky procesného útoku, ktoré by nemohol predložiť skôr ako na pojednávaní dňa 15.1.2020 (uvedené žalobca ani netvrdil). Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia zároveň uviedol, že vyhodnocovanie listín predložených žalobcom by si vyžadovalo ďalšie pojednávanie. V tejto súvislosti nemožno prisvedčiť argumentácii žalobcu (o neexistencii potreby nariaďovať ďalšie pojednávanie), keďže uvedený dôkaz nielen že mal preukazovať skutočnosť o existencii a trvaní mediácie, ale predovšetkým mal mať vplyv na plynutie premlčacej doby, teda otázky, ktorú bolo potrebné (nanovo) vyhodnocovať. Odvolací súd na okraj poznamenáva, že po oboznámení sa s predmetnými dôkazmi možno konštatovať, že tieto nesúvisia s prejednávanou vecou a ani nemôžu byť spôsobilé preukázať žalobcom tvrdené skutočnosti ohľadom nepremlčania uplatneného nároku z dôvodu, že žalobcom predložené dôkazy sa týkajú mediácie medzi žalobcom a žalovaným vo veci nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, t.j. iného nároku než aký je predmetom tohto konania (dôkazy nemôžu byť spôsobilé ovplyvniť plynutie premlčacej doby nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia).

14. Na základe uvedeného odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil.

15. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1 C.s.p. Vzhľadom k výsledku odvolacieho konania bolo zrejmé, že úspešnou stranou odvolacieho konania bol žalovaný. Nakoľko z obsahu spisu vznik trov odvolacieho konania na strane žalovaného nevyplýval, odvolací súd v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, prihliadol na procesnú ekonomiu a rozhodol tak, že žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).